

INTERVJU SA LJULJETOM ĆEKU

Prizren | Datum: 18. juli 2018. godine
Trajanje: 67 minuta

Prisutni:

1. Ljuljeta Ćeku (Intervjuisana)
2. Ares Športa (Vodio intervju)
3. Elmedina Arapi (Kamera)

Simboli u transkripciji, neverbalna komunikacija:

() – emocionalna komunikacija

{ } – sagovornik objašnjava nešto gestovima.

Druga pravila transkripcije:

[] - dodatak tekstu radi lakšeg razumevanja

Fusnote su dodaci koji pružaju informacije o mestima, imenima ili izrazima.

Prvi Deo

Ljuljeta Ćeku: Ljuljeta Ćeku, rođena u Prizrenu od oca Emrulaha i majke Nazmije, imam i dva brata, Ljuana i pokojnog, kojeg sam izgubila, Merdija, odrasla sam sa njima. Odrasla sam u ovoj kući gde se sad nalazimo, to je jedna jako stara kuća i uvek se osećam udobno u njoj. Ova kuća je imala veliko dvorište i mogu reći da sam se jako, jako lepo provela u detinjstvu, jer je u dvorištu naše kuće uvek prolazila reka, do kasno, koliko se sećam do moje 13. godine, to je bila velika reka. Dakle, imamo Bistricu kao najveću reku u Prizrenu, a ova je bila druga po veličini u Prizrenu, i zvala se Kasembeg.

To kažem jer su sva naselja i sve kuće u Prizrenu koje gravitiraju ka gradu, odnosno, recimo, koje su u prvom planu, sve su imale po jednu reku ili potok. Mi smo imali sreće da se tu kupamo, jer se ponekad reka dizala i bila duboka čak dva metra. Mogu reći da u tim okolnostima more je bilo nešto o čemu nismo razmišljali ili je vrlo malo ljudi tada išlo [na more], ali mi smo imali reku i mogli smo da se osvežimo tu u dvorištu. Možete da zamislite koliko, kakvo smo zadovoljstvo i kakvo srećno detinjstvo imali, iako materijalni uslovi nisu bili baš dobri, ali ljubav i igra dece bila su veoma velika, znatno drugačija nego danas.

Osnovnu sam ovde završila i imala sam sreće da budem u najboljoj školi u to vreme na Kosovu, koja se tada zvala "17. novembar". U novoj i eksperimentalnoj školi, u kojoj smo prvi put imali sve uslove, sa sportskom salom, kabinetima za, za različite predmete poput domaćinstva, osnova tehničkog obrazovanja i druge. Bila je to škola koju sam ja stvarno mnogo volela, jer je bila drugačija. Bila je to nova zgrada, jer je Prizren stari grad, a ona je imala neku lepotu, skroz drugačiju i imala je dvorište. Pošto sam u prvi i drugi razred išla u školu koja se zvala "Misirlji", kuća pretvorena u školu sa minimalnim uslovima. Zato sam rekla da je ta škola bila drugačija i imala sam sreću da u nju idem do osmog razreda.

Od osnovne škole imala sam veliku želju da učim poeziju ili dobro recitujem poeziju, i isticala sam se u tim aktivnostima u školi. Dakle, čini mi se da se gluma rodila u meni u to vreme i ti učitelji, moja učiteljica i drugi učitelji su to kasnije zapazili, posebno oni jezika, albanskog jezika, a zatim smo učili i druge jezike, srpski i ruski, i u tome sam bila veoma uspešna. Čak i sastave koje sam pisala, pisala sam drugačije od drugih. Imala sam drugačiju maštu. Tako da, mogu reći da sam od tad imala smisla za

scenu i volela sam da imam drugačije zanimanje od ostalih, iako su me roditelji u to vreme školovali da postanem učiteljica i zato su me upisali u Učiteljsku školu. Tada je srednja Redovna škola bila klasična škola za učiteljice, i oni su mislili da kao žensko, mislili su da bi meni kao ženi bilo bolje da postanem nastavnica.

Ali ja sam odlučila drugačije i videla sam konkurs u novinama u kome su se tražile glumice, ali tada je studiranje glumaca započelo u Prištini, 1968. godine, pre je bilo poput dramskog studija, u blizini Narodnog pozorišta. Zatim je Viša škola postala poseban odvojeni dvogodišnji ogranak kao Viša škola, koja je bila ogranak dramske umetnosti, a ja sam, još dok sam išla u srednju školu, imala priliku da se tamo pojavim iako nisam skroz završila srednju školu. Tako da sam ja kao vrlo mlada upisala Višu pedagošku školu u Prištini.

Ares Športa: Sa 16 godina?

Ljuljeta Ćeku: ...17 godina, 17 godina, samo sam treći razred bila u Pedagoškoj, i s pomoću polaganjem diferencijalnih ispita u Višoj školi, iz četiri predmeta: albanski jezik, geografija, istorija i matematika. To je prihvaćeno kao srednja škola kako bih mogla da nastavim studije u Višoj školi, tako da sam ovu školu završila vrlo rano, i na dan kad sam diplomirala na dramskim umetnostima, dekan fakulteta Bardulj Zajmi čestitao mi je i rekao da sam u to vreme bila najmlađa studentkinja Univerziteta u Prištini. Dakle, takvi su bili kriterijumi...

Ares Športa: Bili ste najmlađa studentkinja?

Ljuljeta Ćeku: Najmlađa, znači, u tom uzrastu, dakle, bez završene srednje škole ti ne možeš biti na tom nivou, na tim visokim studijama, ali tako se desilo. Ali prvo ću vam reći još nešto, nisam odmah imala hrabrosti da kažem roditeljima da sam se odlučila za glumu, iako sam odrasla, iako u mojoj porodici nisu pravili razliku što sam devojčica, uvek sam imala podršku roditelja jer sam uvek bila vrlo aktivna i u osnovnoj školi, i u srednjoj školi, bila sam član udruženja "Agimi" od svoje 15. godine, dakle, ja sam već bila na sceni na neki način, sa raznim aktivnostima kojim sam se bavila kao učenica. Ali nisam imala hrabrosti jer je to tada bilo tabu, i njihova želja je bila da postanem učiteljica, kao da sam im kvarila san, kao da...

Ali otišla sam u Prištinu, jer sam imala s kim da se posavetujem, tamo sam imala tetku, a teča je bio veoma obrazovan čovek, završio je studije u Zagrebu, sada pokojni. I ja sam se posavetovala s njim, on je, naravno, odmah nazvao moje roditelje, oni su se dogovorili i složili se da studiram tu, i tu obast, i da će moja životna orijentacija biti gluma, i tako se i dogodilo. Ja sam diplomirala na vreme, pokazala sam uspeh i u prvoj i u drugoj godini. Bila sam druga generacija glumaca, koji su se za to školovali, jer su Narodno pozorište osnovali entuzijasti amateri iz svih gradova, iz Peći, iz Đakovice, iz Prištine, iz Prizrena. Dakle, nisu bili profesionalni glumci što se tiče obrazovanja, a ne kao glumci koji su tu bili

zapošljeni. Oni su bili izvanredni glumci, ali sada je bilo potrebe, bilo je drugo vreme kad su bili potrebni kvalifikovani kvadrov.

Dakle, bila sam druga generacija koja je diplomirala, diplomirala sam glumu, i tako sam se profesionalno orijentisala za život. Prve godine nakon što sam završila studije u Prištini, bila sam zaposlena u Narodnom pozorištu, tada se zvalo, Narodno pokrajinsko. Jer u to vreme je srpska drama bila paralelna sa albanskom. Tu sam ostala godinu dana, mada mi je želja bila da od početka doprinesem Prizrenu, i pre konkurisanja u Prištini je postojala potreba za glumicama i odmah bi te primili bez diskusije. Ali došla sam ovde u Prizren, i tamo u Domu kulture gde sam nastavila da radim, tražila sam posao od Doma kulture, ali tada su mi rekli da nemaju posao za glumce, nisu predvideli propisima, tako da sam dobila odgovor da ne mogu da se zaposlim.

Ares Športa: Kako je funkcionisao u to vreme SIZ¹ za kulturu?

Ljuljeta Ćeku: SIZ...

Ares Športa: Kakva je to jedinica bila?

Ljuljeta Ćeku: Šta si rekao?

Ares Športa: Kakva je jedinica za kulturu bila SIZ, kako je funkcionisala?

Ljuljeta Ćeku: SIZ za kulturu, tako se zvalo, to su bile organizacije koje su držale finansije. Dakle SIZ, SIZ, SIZ za kulturu je finansirao Dom kulture, za kulturno nasleđe, ova zajednica ili kako se sada naziva ne znam...

Ares Športa: To je bio zavod...

Ljuljeta Ćeku: Zavod za zaštitu spomenika tako, u stvari. I arhiv.

Ares Športa: Arhiv.

Ljuljeta Ćeku: Tako, da. U okviru Doma kulture postojala je biblioteka, jer je u to vreme postojalo samo pozo... odnosno, povremeno je radilo Amatersko pozorište, ali ne redovno. Govorim o 1971. godini kada sam diplomirala, posao sam potražila u Prizrenu, ali dobila sam odgovor da ne mogu da me angažuju i vratila sam se u Narodno pozorište, i tamo sam radila godinu dana. Ne mogu da kažem da sam stekla veliko iskustvo jer sam bila početnik, imala sam samo dve ili tri male epizodne uloge u

¹ Samoupravna interesna zajednica (SIZ) je naziv za državne organe u sistemu samoupravnog socijalizma bivše Jugoslavije u čijoj su nadležnosti bili zdravstvo, socijalna zaštita, kultura, sport i druge društvene delatnosti.

nekim projektima u Prištini. Ali nisam bila baš oduševljena što sam tamo, da budem iskrena, ne znam zašto, Priština mi tada nije odgovarala (smeh) i moje misli su išle ka Prizrenu.

Ali, desilo se čudo, jer onaj čovek koga sam pitala za posao, došao je i tražio glumce u Prištini, i odmah su se meni obratili, jer je on bio moj profesor albanskog nekad u Učiteljskoj, Baškim Čereti je bio sekretar SIZ-a za kulturu, i Crnogorac koji je bio direktor Doma kulture, Jakša Šalević. Rekli su: “Opština Prizren je odlučila da osnuje profesionalno pozorište u Prizrenu”, pričam o 1972. godini. To je bilo iznenađenje, i pošto sam ja bila glumica tamo u Prištini, i Luan Daka iz Prizrena, obratio se nama i odlučili smo da dođemo u Prizren. Istovremeno su se konsultovali sa nama ko bi još mogao da bude zainteresovan.

Tada, pokojni Muharem Čena, naš slavni režiser, imao je velike krize u to vreme sa Narodnim pozorištem zbog razloga koje je on najbolje znao (smeši se). I on je odlučio da dođe kao režiser zajedno sa svojom suprugom Igbalom Đurkaj Čena, ona je takođe bila mlada glumica. I bilo nas je četvoro, i Sabedin Prekazi, glumac iz Mitrovice, kao i Meljihata Čena, glumica koja je u isto vreme diplomirala na Akademiji umetnosti u Beogradu. Bila je jedina glumica sa Akademijom koja nije bila zaposlena u Narodnom pozorištu, iz razloga koje mi je kasnije rekla. Zbog uslova koje joj nisu dali, gotovo ništa, iako je završila Akademiju. Radila je kao nastavnica ruskog u Mitrovici, pozvali smo i nju, i postali smo dobar tim za formiranje profesionalnog pozorišta u Prizrenu.

Prve godine realizovali smo tri vrlo dobra, vrlo uspešna projekta sa Muharemom Čenom, iskusnim rediteljem. I za nas mlade glumce je bilo izvanredno iskustvo, predstava “Pukovnik Šaber” od Balzaka, i takođe jedna predstava za decu od španskog pisaca Artura Fokea, “Ambrozio” i “Šfaroskova”, kao i komedija Jožefa Horvata “Prst pred nosom”. Bilo je teško u to vreme, Prizren je izgubio pozorišnu publiku, nije formirana, jer je Amatersko pozorište nije imalo predstave stalno, već je radilo s vremena na vreme. Ja sam poslednji put, za 500. godišnjicu Skanderbega² gledala kao učenica 1968. godine u Prizrenu, predstavu o Skanderbegu.

Bila je to predstava koje se sećam i pre toga neko vreme ‘60-tih, ‘62, ‘63, ‘64. Godine, ako ne grešim, radio je Šemsedin Kijatani kao entuzijasta, režiser amater, koji je s vremena na vreme radio neki projekat za prizrensko pozorište. Moram vam reći da je profesionalno pozorište osnovano prvo u Prizrenu, posle rata 1945. godine, odnosno u Prizrenu nije osnovano samo pozorište već i sve profesionalne institucije, jer je tada Prizren bio glavni grad Kosova, kako su ga tada zvali, Kosova i Metohije. Dakle radio, profesionalno pozorište, “Riljindja”, ove profesionalne institucije su osnovane u Prizrenu. Ali dalje, sa njihovim prebacivanjem u Prištini, u Prizrenu je nastala velika kulturna praznina i jedan veoma veliki jaz za grad kakav je Prizren, koji je oduvek imao tradiciju i civilizaciju.

² Đurađ Kastrioti (6. maj 1405 - 17. januar 1468), poznat kao Skenderbeg, bio je albanski plemić i vojni zapovednik koji je vodio pobunu protiv Osmanskog carstva.

Ali paralelno je postojalo udruženje “Agimi”, koje je osnovano 1944. godine, i mogu da kažem da je samo to društvo moglo na neki način održavati kulturnu prazninu ovog grada, i čak sam tamo bila članica od 1965 - '66, od prvog razreda srednje škole. Dakle, došli smo s entuzijazmom, posebno ja koja sam bila iz Prizrena i Ljuan, želeli smo da ojačamo to profesionalno pozorište u Prizrenu, ali opet se to nije dogodilo, nažalost, jer je politički pritisak bio prevelik. Nije moglo biti samo albansko pozorište, čak i tada je bilo tih problema. Prizren je trojezičan i trebalo je da postoji i srpska i turska drama. Raspisali su konkurs i za srpsku i za tursku dramu, ali nije bilo zainteresovanih, iz Srbije je došlo par glumaca koji nisu videli nikakvu perspektivu, uslovi su bili vrlo loši da bi se s budžetom kakav je imala opština Prizren držala tri ansambla.

To su bili razlozi, jer problem nije bio tu, bilo je samo da Albanci nemaju pozorište, ali istovremeno je pozorište stiglo, osnovano je profesionalno pozorište u Đakovici, dobro je urađeno. Iako Đakovica ni na koji način nije imala tradiciju kao Prizren, ali bilo je takvo vreme i osnovano je u Đakovici. Onda su uspešno radili, naravno, kada su se stvorili uslovi i dobili zgradu. Govorim o vremenu komunizma, da je Đakovica imala neke prednosti (smeh) za koje moja generacija zna o čemu se radi. A Prizren je ostao bez profesionalnog pozorišta. Dve godine smo radili samo kao profesionalci, a zatim kao poluprofesionalci, jer samo pet-šest glumaca nije bilo dovoljno da zadržimo repertoar, svaki put smo igrali isti, to vreme nije bilo kao danas da za ulogu angažuješ honorarnog glumca, nije bilo tako, morali ste da budete zaposleni, i problemi su počeli.

1974. godine smo se nažalost razišli. Ja nisam bila zainteresovana da se vratim u Prištinu, ali moje kolege su opet našle sebe u Prištini, jer je Muharem Čena bio [poznato] ime, mogao je da se zaposli gde god je hteo. U početku se vratio na televiziju, Melji takođe, Igbala u pozorište, Ljuan je otišao u Moskvu da studira režiju, Sabedin Prekazi na televiziju. Tako da, oni su našli posao, ja sam ostala tu. Naravno da nisu odmah hteli da me zadrže, jer smo na neki način dobili otkaz, doneli su druge odluke, iako su u početku to bile odluke za, zauvek, ugovor na neodređeno kako su ga tada zvali. Angažovala sam advokata i tražila svoje pravo da ostanem u Prizrenu. Ja sam iz Prizrena i nisam želela da idem u Prištinu. I nekako se dogodilo da sam ostala tamo.

Ali nakon što sam ostala sama, bilo je vrlo teško, kako se ponašati i šta raditi kao profesionalac. Razmislila sam, rekla sam, za početak bi bilo dobro raditi sa decom i objavila sam oglas, konkurs za sve škole ku Prizrenu, osnovne. I, na moje iznenađenje, javilo se stotine i stotine učenika. Naravno, kriterijumi su bili da budu odlični, da ne gube vreme tu i nemaju vremena za učenje, a ja sam imala priliku da izaberem najbolje. Imam beleške i još uvek čuvam sveske sve one dece koja su se prijavila. Čak sam ih i odabrala, odnosno obavila sam audiciju, i počela da radim sa njima. Bila je 1974, odnosno '75, kada sam ostala sama, odnosno bez svojih profesionalnih kolega, i tako sam počela i nisam imala pojma šta sada da radim, morala sam da razmislim.

I to je bila jako dobra stvar, jer sam s tom decom učila i podučavala ih o najosnovnijim stvarima o glumi, o pozorištu. Odnosno, stvoriti rečnik pre ulaska na scenu. Takođe sam odabrala neke predmete

koje sam vežbala s njima, a to su: gluma, radila sam scenski pokret s njima, i manje-više istorija pozorišta, i dikcija, govor. A to su bili najlepší dani, ne samo za mene, već i za tu decu. I tako sam ih dugo obrazovala i oni su, nakon što su završavali treći razred, odrastali i mogli su da igraju čak i u predstavama za odrasle, i tako sam stvorila vrlo dobar glumački kadar, i muški i ženski.

Da ne zaboravim da napomenem da sam 1975. godine prvi put pročitala komad za decu "Cvet i nar" Vedata Kokone³, vrlo dobar dečji tekst, i ta predstava je snimana za Prištinsku televiziju, i dva puta je data s nastavcima. Snimljena je kao emisija, ali je data u tri nastavka, bila je vrlo uspešna. I kad god su novinari dolazili da razgovaraju s tom decom, bili su iznenađeni načinom na koji su govorili o pozorištu, govorili su jezikom pozorišta. Znali su koja je uloga reditelja, {broji na prste} šta radi režiser, ko je stručnjak, ko je dramski pisac, koji su drugi scenski pokreti i tako dalje. To je bilo divno.

Nakon što sam odradila taj deo, sada je na mene došao red da radim nešto za odrasle, i to je bio tekst možda za, za današnja značenja, nikada nisam tako nešto radila, soc-realistički tekst, "Ljubav trijumfuje", čija tema je bio brak između jednog Srbina i katolkinje iz Prizrena. Naime, predstava koju je napisao Kolja Pjeter Široka, pozorišni entuzijast, bio je duže vreme i sekretar SIZ-a u Prištini. Rekao mi je da radim sa njegovim tekstom i prihvatila sam. Nije to bila predstava koja bi mi se danas svidela, kako se to tada radilo, ali bila je to šarmantna predstava, koja se svidela publici. Ali, tako sam počela, jer nisam imala iskustva u režiji, nisam bila režiser, bila sam glumica, bilo mi je veoma teško da preuzmem tu ulogu, bila je to vrlo velika odgovornost. Da, postepeno sam počela da testiram sebe.

Ares Športa: Ko je radio s tobom, ko je bio pored tebe?

Ljuljeta Ćeku: Amateri, entuziasti...

Ares Športa: Kakve su uloge imali?

Ljuljeta Ćeku: Posle sam delila uloge za njih, neko je bio iscrpijen, u Domu kulture sam imala samo jednog električara i jednog koji je radio dekor. On je bio domar, Hadi Hoda, bio je izvanredan čovek koji je razumeo {pokazuje rukama glavu} i voleo je pozorište (smeši se), on je radio scenografiju. Mislim na vrlo naivan način, da ne kažem diletantski, jer je amaterizam velika stvar, i za mene nema razlike kada se dobro radi. Ali takve su bile okolnosti, uslovi su bili takvi, a SIZ za kulturu nije imao, nisam imala neku veliku materijalnu podršku, u tom smislu, a davali su sredstva za dekor, za kostime itd. Za onu predstavu što sam vam spomenula, "Ljubav trijumfuje", pozajmila sam kostime katoličke i srpske nošnje od udruženja, kulturno-umetničkih društava i od pokojnog čiče Štjefana Ćolaka, koji je imao fond, kod kuće je imao fundus, i zajedno smo izabrali kostime. Tražila sam saradnike među građanima,

³ Vedat Kokona (Izmir, 7. avgusta 1913 - 14. oktobra 1998) bio je albanski pisac, prevodilac i leksikolog 20. veka, takođe poznat po dvojezičnim englesko-albanskim i francusko-albanskim rečnicima i po doprinosu Albanskoj leksikologiji i leksikografiji.

odnosno među onima za koje sam znala da mogu više-manje da znaju ono što tražim, i tako sam počela.

Preuzela sam ulogu i organizatora i reditelja i onoga koji će dati ideju kako izgleda scenografija, jer nisam imala profesionalnog scenografa i tako dalje. Bio je to veoma težak period, ali volela sam svoj posao (smeh) i bila je neka vrsta preživljavanja da ostanem na tom poslu i budem u Prizrenu, jer nisam želela da se vratim u Prištinu. Tada sam postigla najveći uspeh sa predstavom “Majka hrabrost i njena deca” Bertolda Brehta⁴, to je bila jedna moja avantura, da uradim delo velikog klasika, a to je Bertolt Breht, jer je on pozorište u sebi, posle Stanislavskog⁵, Breht, koji u pozorištu predstavlja sasvim drugačiju struju, da napravi svoj tekst. I začuđujuće, ta predstava je bila veoma uspešna, toliko sam se mobilisala da ne mogu da verujem da sam uspela da uradim to delo, bila sam u glavnoj ulozi, ostali su bili mladi amateri.

Ali obično smo išli na festival u Kuli, koja je u Vojvodini. Dakle, išlo je Kosovo, Vojvodina i uža Srbija, kako su je zvali, igrali smo dakle nekoliko večeri koje su se održavale na tom festivalu, to je bio festival sa nagradama, i sve. Dobili smo najbolju moguću kritiku za tu predstavu. Bili su zapanjeni mojom predanošću i mojim godinama i godinama glumaca, nisu mogli da veruju da tako veliki posao mogu da urade tako mladi ljudi, i dobili smo gotovo sve nagrade i posebno smo pohvaljeni za najbolji scenski govor. I proglašena sam za najboljeg, najuspešnijeg reditelja i, naravno, takođe, za ulogu koju sam igrala, a neki od amatera za epizodne uloge.

Ares Športa: Ko je igrao u toj predstavi, ko je bio?

Ljuljeta Ćeku: Tu su igrali Bljerim Kastrati, koji je takođe nagrađen, redak talenat, izuzetno scenski momak, sa veoma lepim albanskim naglaskom. Zana Đonbaljaj, Dešire Nurkolari, Osman Goranci, Luljeta Ćejku koja je imala ime slično mom (smeši se), ali ona je Ćejku ne Ćeku. Baškim Ostrozubi, Nuhi Butući, oni su bili srednjoškolski profesori, Baškim i Nuhija, a ovi su bili mlađi, svi su bili učenici srednjih škola. Predstava je dobro prihvaćena... kad smo se vratili u Prizren, normalno svi, i oni iz Doma kulture su bili zadovoljni mojim radom i nagradama koje sam dobila, i SIZ za kulturu.

Ja sam odmah izrazila želju da idem negde da specijaliziram režiju, da imam drugo iskustvo za režiju, jer ja sam završila samo glumu i to sam radno mesto držala kao glumica, ne kao režiser. I konkurisala sam za Prag 1979. godine, '80-te sam bila u Pozorišnoj akademiji u Pragu. Jer Prag ima samo, ima FAMU koja je za film i DAMU koja je samo za pozorište. I imala sam sreće da sam bila u tom gradu godinu dana koliko je trajala ta specijalizacija, jer je Prag grad pozorišta. I odabrala sam to mesto jer nisam znala neki strani jezik, mogu reći da je i ruski bio strani jezik, ali to je bilo mesto koje je pripadalo

⁴ Bertold Breht (1898-1956) nemački pesnik, dramski pisac i pozorišni izvođač, čije je epsko pozorište odstupilo od konvencija pozorišne iluzije i razvilo dramu kao društveni i ideološki forum za levičarske svrhe.

⁵ Konstantin Sergejevič Stanislavski (rođen u Moskvi, 17. januara 1863, umro u Moskvi, 7. avgusta 1938), ruski glumac, reditelj i teatrolog. Najpoznatiji je kao tvorac sistema Stanislavskog, koji je kasnije uticao na razvoj metodičke glume.

Varšavskom paktu, dakle oni su i dalje bili u tom socijalizmu i mogao si da konkurišeš i na ruskom. Iako je trebalo da znamo drugi jezik osim češki, ja taj jezik nisam znala, ruski manje-više, koji mi je ostao od škole, mogla sam da se sporazumem. Moje iskustvo u Pragu je bila najdivnija stvar koja mi se desila u mom životu.

[Ovde se prekida intervju]

Tada je ministar ili kako su ga tada zvali za kulturu na pokrajinskom nivou... bilo je veoma teško takmičiti se sa nekim ko je završio samo srednju školu, a ne bilo koji fakultet, ali pošto sam u našim novinama bila veoma prisutna zbog svog uspeha, svog entuzijazma, za rad koji sam obavljala u Prizrenu samo u pozorištu, oni su to uzeli u obzir i dali mi saglasnost da odem, to je bila razmena studenata koja je tada postojala između ovih država, Jugoslavije i Čehoslovačke u to vreme. I iskustvo u Pragu me je više mobiliziralo, mislim da je to bilo izvanredno iskustvo. Jer tamo, trebalo bi da naglasim, jer sam stažirala u nekim veoma poznatim praškim pozorištima, ali ono što me je impresioniralo bilo je pozorište u Vinogradcu, gde je takođe igrao naš sjajni Aleksandar Moisiu⁶, glumac albanskog porekla. bilo je jedno, jedno, bio je (smeši se) poseban osećaj biti u tom pozorištu gde je on igrao. Praksu sam obavljala kod Jaroslava Dudeka, koji je bio režiser broj jedan Praške televizije, odnosno državne televizije.

Drugi Deo

Ares Športa: Dakle nastavljamo sa Pragom.

Ljuljeta Ćeku: Pragom {potvrđuje glavom}.

Ares Športa: Kasnije ćemo se vratiti u Jugoslaviju i šta se desilo nakon Praga.

Ljuljeta Ćeku: Da, da. E sad, u Pragu sam imala vrlo dobru priliku da ostanem na akademiji, ali još uvek nisam mogla da odlučim...

Ares Športa: Koje godine?

Ljuljeta Ćeku: 1980. Jer sam ja paralelno sa pozorištem išla i na praksu u pozorište, kao što sam ranije spomenula u Vinogradcu, gde je igrao sjajni Aleksander Moisiu, glumac albanskog porekla, ja sam išla i na Akademiju za lutkarsko pozorište. Bila sam veoma zainteresovana da tamo odem na praksu, jer sam želela da radim s decom, čak i na Kosovu u to vreme uopšte nije postojalo lutkarsko pozorište, da stvorim svojevršno iskustvo da mogu da napravim lutkarsko pozorište u Prizrenu, ali nije se desilo. Kao

⁶ Aleksandar Moisiu, rođen 2. aprila 1879. u Trstu, umro 23. marta 1935. u Beču, austrijski glumac albanskog porekla.

prvo, činilo mi se da nisam u prikladnim godinama da budem u Pragu, da bi mi četiri godine akademije bilo previše.

Tada sam imala 28 godina, koliko već, ali uprkos tome obavila sam tu praksu, upoznala sam se sa vrstama lutaka, kako se zovu i kako se prave, njihovom tehnikom i drugo. Ali kada sam došla u Prizren, vratila sam se poslu gde sam radila u Domu kulture kao glumica. Tražila sam sredstva od Doma kulture, nije ih bilo, a lutkarsko pozorište košta, jer ih morate naručiti, a mi na Kosovu nismo imali to iskustvo. Nismo imali ljude koji bi mogli to da naprave, kakve god da su, marionete ili lavajke, ili neke druge lutke potrebne za pozorište. Propao je, propao je taj plan, zbog čega mi je žao. Ali, u međuvremenu je u Prištini započelo lutkarsko pozorište, za šta mi je drago jer je moja koleginica Melji Čena uspeła da se bavi time. Odnosno, da napravi lutkarsko pozorište na Kosovu i zadovolji zahteve naše dece.

Jer, to se pozorište kreće, dolazi u Prizren i Peć i druga mesta. Dakle, to je bila moja namera, da u Pragu uradim nešto što bi bilo neophodno Prizrenu. Takođe su me mnogo zanimale i pantomime, jer je Prag veoma poznat, i takođe sam išla u to pozorište koje je jedna posebna vrsta pozorišta, jer je Vladislav Fialka jedan od najvećih pantomimčara na svetu, posle Marseja Marsoa koji je Francuz. Ali na nesreću, takvu vrstu pozorišta na Kosovu niko nikada nije primenio, a još jedno pozorište koje moram da izdvojim u Pragu je pozorište "Laterna Magica" koje je posebna vrsta pozorišta, igra se sa živim glumcima na sceni koje prate slike u pozadini {pokazuje iza sebe}, što znači film ili plesovi i drugo.

I ovo je pozorište bilo posebno iskustvo za mene da odem i vidim nešto što niko na svetu nema, a što imaju samo Česi. Dakle, moje iskustvo u Pragu je, je, je sjajno, što znači da sam samo ja kao glumica imala tu sreću da neko vreme budem u gradu i budem u kontaktu sa pozorištem svake večeri. Jer toliko je pozorišta, toliko lepih predstava koje nikada neću zaboraviti. A jedna stvar je dokument, i možda vam jednog dana mogu ponuditi materijal jer imam vrlo dobar intervju za Filmsku akademiju u Pragu, i jedna studentkinja koja je završila tu akademiju, je uradila intervju samnom u vezi... koji je u njihovoj arhivi. Dakle, odakle ja dolazim, moje iskustvo, ko sam ja kao Albanka, to jest, nikada nisu čuli da postoji Albanka koja je režiser, kako radim tamo i drugo. I moje iskustvo u Pragu, moje mišljenje o tamošnjem pozorištu, šta mi se najviše svidelo, koje predstave, i drugo.

Ako bi mi se svidela neka predstava, otišla bih i pogledala je nekoliko puta, tako sam išla nekoliko puta. Postoji predstava na koju sam išla četiri puta "Kočiči hra", što znači "Igra mačaka", jedan pisac za koga sam prvi put čula, Istvan Orkeni⁷, Mađar, koji je bio laureat za književnost, ispitala sam mnogo i htela sam ovde na našem taj tekst na bilo kojem jeziku, naime srpskohrvatskom ili hrvatskom, ali ga nisam mogla pronaći. Predivna predstava u "Tilovo Divatlo", jednom od najprestižnijih pozorišta u Pragu. Mislim, išla sam da je pogledam nekoliko puta, ili "Braću Karamazove" Dostojevskog, išla sam i gledala nekoliko puta, jer su to bile sjajne predstave.

⁷ Istvan Giorgi Orkeni (5. aprila 1912, Budimpešta - 24. juna 1979, Budimpešta) bio je mađarski pisac u čijim su dramama i romanima često bile groteskne situacije. Dobitnik je Košutove nagrade 1973. godine.

Ali, još nešto mogu reći za Prag, u pozorištu “Zabradli” koje je u centru Praga, vrlo blizu Pozorišne akademije, tu funkcioniše i ovaj Vladislav Fialka, dakle onaj pantomimičar. Glumci tog pozorišta su bili desna ruka Vaclava Havela⁸, što sam ja kasnije shvtila a ne tad, jer je to bila tajna, i drago mi je što sam bila bliska s tim glumcima. Tada sam videla u nekim intervjuima i u jugoslovenskim novinama kao što je “NIN” i neke druge novine, ne znam da li vi znate koje su to novine, beogradske ili zagrebačke, bio je jedan glumac Bartoška, koji je jedan od najboljih pozorišnih glumaca tamo, koji je bio Havelov najbolji drug. Dakle, ovim hoću da kažem da su umetnici oni koji pokreću stvari, dakle Havel je bio dramaturg, i svi ovi avangardni pozorišni glumci bili su njegove pristalice promena u Pragu, jer sam ja bila u mračno doba komunizma, ‘80-ih.

Mogu vam reći da kada sam, na primer, avionom išla od Beograda do Praga, Beograd je bio metropola sa puno svetla, a Prag jedan divan grad u mraku. Nisam mogla da razumem zašto se to događa sa tom državom. Jer kad sam kasno uveče išla u pozorište, čim se predstava završila i izašla... bilo je uvek puno, uvek je bio pun jer imaju prelepa pozorišta, velika sa mnogo mesta, hiljadu, i na primer paralelno sma pratila i koncerte u “Dvorku”, “Osnin” ili “Smetanov”, odnosno koncerte klasične muzike, čula sam svoje korake na ulici, ljudi su nestajali, odnosno nisu imali života. Bili su pobunjeni, ali svejedno je sve uspelo u umetnosti, onako na pravom nivou {podiže ruku}.

Nisam mogla da razumem zašto je to tako. Dok je, ovamo {kao da vuče nešto prema sebi} u Jugoslaviji, kao što sam rekla u Beogradu, sve svetlucalo od reklama, od svetla. I tako je bilo moje iskustvo kad sam videla Prag, iako je Prag veoma lep grad sa izvanrednom arhitekturom. Jedini je grad koji uključuje sve stilove u arhitekturi, od rokokoa, baroka, gotike i drugih. Nisam mogla da razumem pritisak koji su tada imali intelektualci. A tamo gde sam živela, u studentskom domu, upoznala sam i ljude iz drugih gradova, mnogo talentovanih studenta, ali vrlo pesimističnih u pogledu njihove budućnosti, i to je ta istorija...

Ares Športa: Kako je usledio povratak iz Praga u Prizren?

Ljuljeta Ćeku: Jedan profesor o kome sam ranije pričala, insistirao je, rekao mi je: “Ostani na Akademiji, ja ću napisati preporuku da nemamo lutkarsko pozorište. Možeš ostati, pomoći ću ti da se upišeš”. I nisam prihvatila, rekla sam mu: “Radim sa amaterima u Domu kulture, volim ovaj posao i ne mogu da budem udaljena još četiri godine od porodice”, bio je prvi put da sam se odvojila toliko od porodice, bila sam vrlo mlada. I opet sam se vratila Domu kulture i nastavila posao, znači sa drugim projektima, ali moji kriterijumi su dodati, nisam bila... ranije sam imala više hrabrosti da preuzmem {kao da vuče nešto prema sebi} režiju. Posle iskustva u Pragu bila sam skeptična, jer pozorište traži

⁸ Vaclav Havel (1936-2011), pisac i politički disident, koji je bio poslednji predsednik Čehoslovačke od 1989. do raspada Čehoslovačke 1992, a zatim i prvi predsednik Češke od 1993. do 2003. Kao pisac češke književnosti poznat je po dramama, esejima i drugim književnim delima.

mnogo i mislila sam šta mogu nešto bolje da uradim. I htela sam da se vratim glumi, da više glumim a ne da samo režiram.

Nagovorila sam ove iz kolektiva i Doma kulture da počnu da sarađuju s mojim drugim kolegama, profesionalnim režiserima, kako bi i oni došli, kako se ne bi ponavljali ili možda ne bih mogla svaki put da izvedem dobru predstavu. Angažovali smo druge režisere i svaki put smo na festivalima imali puno uspeha. Jedna od njih je “Živa sfinga” sa Sejfom Betom Krasnićijem, sada pokojnim, izuzetno talentovanim režiserom koji je studirao u Zagrebu. Tada je bio apsolvent i želeo je da bude u Prizrenu, pošto je bio iz Prizrena i rođen je u Prizrenu, želeo je da u Prizrenu realizuje diplomsku predstavu i izabrao je “Živu sfinju” Redžepa Ćosje⁹. A mi smo se mobilisali i on je zatražio da angažujemo i druge glumce koji su nakon mene završili glumu, ali koji nisu našli posao u Narodnom pozorištu i sedeli su kući bez posla.

Kao Bislim Mućaj {broji na prste} u Koriši, nezaposlen, kvalifikovani glumac sa višom školom, onu što sam završila ja pre njega. Aljuš Sahitaj takođe, Samedin Ljatifi takođe iz Pirane. Upravo su ovi profesionalni glumci imali završene škole, ali nisu bili zaposleni. Pozorište nije imalo kapaciteta da zaposli sve one koji su završili glumu. To je bilo vrlo teško vreme za glumca. I uz obećanja koja su dali nakon uništavanja profesionalnog pozorišta, kao što sam ranije pomenula, zbog političkih pitanja, Sejfo Beto Krasnici ponovo je pokušao da oživi tu temu. Da bi on bio angažovan kao režiser, tu bi trebalo da budu angažovani i ovi glumci. Ali ponovo je naišao na otpor, nije bilo moguće.

[Ovde se prekida intervju]

Dakle, pozorište je započelo jednim, jednim napretkom u Prizrenu sa “Živom sfigom”. Tako smo učestvovali na republičkom festivalu u Kuli koji je tada održan u Trebinju, koji je bio savezni festival. Na taj festival su dolazili iz svih republika i pokrajina, kako su se tada zvale Vojvodina i Kosovo, i bila je velika konkurencija. Ali stekli smo puno simpatija, puno jer je to bila jedna divna, vrlo moćna predstava, i te godine smo osvojili sve moguće nagrade festivala, pet zlatnih maski. Dakle, mogu da uvrstim i sebe kao prvu zlatnu masku, jer smo je dobili za kolektivnu predstavu kao glumci, za režiju, za scenografiju, za muziku, za efekte, za sve, odnosno za sve što je postojalo na tom festivalu, “Živa sfinga” je osvojila sve zlatne maske.

Nakon te godine, taj uspeh smo ponovili nekoliko puta sa predstavom “Ervehen” u režiji Fetaha Mehmetija, u kojoj sam ja bila u glavnoj ulozi, osvojila sam zlatnu masku i kritičari su se izrazili u superlativu o mojoj igri i predstavi uopšte. Zatim je usledio nastup Maksuta Vezgiša, Maksija, “Božanske proporcije”, što je bila drugačija predstava od svih koje smo imali do tad. Naravno, nisam bila deo projekta, već sam bila tu s njima. Bila sam velika podrška Maksu, jer smo bili bliski i čak i pre

⁹ Redžep Ćosja (rođen 1936. u Vusanju, Zetska banovina) je istaknuti političar i književni kritičar iz Malesije, u savremenoj Crnoj Gori. Diplomirao je na Univerzitetu u Prištini i magistrirao na Filološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu 1968. godine.

nego što sam počela da režiram, radio je scenografiju predstava koje smo tamo radili. Ali jedno moram da kažem, u Prizrenu sam imala vrlo različite koncepte od ostalih, možda sam takođe bila avangarda u to vreme. Smetala mi je scena Doma kulture, smetala mi je ta sala, bila je prevelika, bila je previše klasična i tražila sam drugi prostor. I pomislila sam na hamam¹⁰ i molila sam režisera Fetaha Mehmetija, mog sada pokojnog kolegu, da dođe i režira “Gof” Antona Paškua¹¹ i to samo sa ženama, to je bila moja ideja.

Jer za nas nije bio problem, uopšte nisam imala problema s angažovanjem glumica u Prizrenu. Na Kosovu smo bile retkost jer smo možda imali više žena u ulogama nego muškaraca, i obično sam birala dela u kojima su žene imale glavne uloge. I ta predstava se lepo realizovala, ali pod jednim uslovom da se realizuje u hamamu. I otišla sam u Zavod za zaštitu spomenika, tada se to tako zvalo, pitala sam i direktora kako možemo dobiti taj prostor pozo... hamama. Ne prvi deo, {objašnjava rukama} onaj drugi deo koji je unutra {opisuje rukama scenu} ima kao postavljenu malu scenu, koristila se kao ploča gde su se nekada kupali, jer je to bilo javno kupatilo za svakog građanina.

A odgovor je bio da ga nemaju toliko pod kontrolom, to je vlasništvo vakufa¹², i te stvari. Ali smo se sporazumeli da se tu realizuje predstava i svi smo se radovali jer je to bilo jedno iskustvo, jer sam ja tada odgovarala svim festivalima u Jugoslaviji. Otišla sam u “Bitef” u Beogradu, koji je bio međunarodni festival gde su dolazile predstave iz celog sveta. Otišla sam u Sarajevo na eksperimentalnoj sceni i videla da se predstave mogu održati u bilo kojem prostoru, ne samo tu. Ali sam ranije bila i u Dubrovniku. I taj prostor je bio divan, što znači da nam nisu bile potrebne ni scenografija ni efekti, već je to bila atmosfera sama po sebi, posebno za onu apsurdnu predstavu kakva je “Gof” Antona Paškua.

I to je bila izvanredna realizacija, u publici smo imali i neke strance jer su pre u Višoj školi, na katedri za engleski dolazili predavači engleskog jezika. Tu se našao i jedan par iz Turske, ne znam iz kog razloga su došli kao turisti i nisu mogli da veruju da se to događa u Prizrenu, takva predstava. U isto vreme, predstava je bila ‘86, policijski časovi su tek počeli na, na Kosovu, i kako je taj prostor vrlo uzak, vrlo malen, dva policajca sa automatskim oružjem {kao da drži oružje u ruci} su bili tu da kontrolišu predstavu. Mislim, sve je to još više doprinelo lepoti predstave, toj represiji, jer je predstava takođe govorila o nečemu što je apsurdno. Jer sve vreme tu u celom tekstu kaže: “Izađimo napolje, izađimo iz nečega” znači.

I nikada neću zaboraviti te trenutke. To je bila jedna divna predstava. Ali se nije realizovalo jer je moj cilj bio da imam alternativnu scenu, koja bi bila atraktivna za turizam i pozorište, za manje kamernu predstavu, jer nisi mogao svaki put da nađeš publiku za 424 stolice koliko je bilo u Domu kulture tada,

¹⁰ Hamam ili tursko kupatilo, je vrsta parnog kupatila koje je nastalo na srednjem istoku.

¹¹ Anton Pašku (Graždanik, kod Prizrena, 8. januara 1937 - Priština, 31. oktobra 1995) bio je albanski pripovedač, romanopisac i dramaturg.

¹² Vakuf po islamskom pravu označava neko dobro koje neka osoba (vakif) svojevolejno izdvoji iz svoje imovine, predajući je Alahu, dok prihodi ili svrha vakufa služe ljudima.

nije moguće. U malom gradu ne možemo očekivati da će sala biti popunjena za svaku reprizu, to je nemoguće. Ili bi trebalo da budu manje predstave, sa manjom publikom koja se postepeno uči i može se izgraditi odgovarajuća publika za pozorište, kako bi imali publiku za celu godinu a ne samo za premijeru, to nije dobro.

U tom pogledu, ni danas ne vidim ove promene, iako sam ove godine, pošto sam bila malo posvećena proslavi Prizrenske lige, pokušala da napravim vrlo mali nastup na Kamenom mostu, naime predstavu koja se može održati bilo gde u bilo kom prostoru u Prizrenu. Gde god, male predstave, atraktivne predstave da imamo dovoljno prostora. Ali ako bi se vratili u '80-te, znači, iako je u gradu postojao neki kulturni život, ne da je bio baš zadovoljavajući, ali je ipak postojao. Tada je pozvano Skopsko pozorište "Pozorište nacionalnosti", koje je i albansko i tursko pozorište, bili su redovni gosti sa predstavama u Prizrenu, održavale su se njihove predstave. Bilo je i predstava iz Beograda, bio je i Ljuba Tadić, sjajni glumac jugoslovenskog pozorišta, Srbin, sa "Sofokleom", što je bila njegova divna predstava, savršena.

Dakle, s vremena na vreme imali smo predstave iz Narodnog pozorišta, bilo da je to albanska ili srpska drama. I pozorište u Đakovici i lokalna pozorišta, bili su i amateri iz Peći ili iz nekog drugog grada itd. Svu ovu kulturnu prazninu popunio je bioskop, u Prizrenu su postojala dva bioskopa, ja sam bila redovni posetilac. Bili su i moji roditelji pre mene, i ja sam vaspitana u tom duhu, moji roditelji su bili redovni u bioskopu, nas su kao male uvek ostavljali i oni su ono... Dakle, to je bila zabava građana u Prizrenu, da se gledaju filmovi, ali filmovi su uvek bili odabrani.

Repertoar je za to vreme bio odličan, odnosno, svi oni filmovi koji su igrali u Holivudu dolazili su u Prizren u to vreme, i ja sam bila redovna u toj sali koja je sada "Bistrica" i u onom drugom centru koji je sada postao "Evropa" ili kako se to naziva, "Kino Radnik" se tada zvao. Redovno smo gledali filmove, a bioskop je imao izvanrednu publiku, sala je uvek bila puna, uvek smo morali da kupimo kartu ranije {pruža ruku kao da nešto daje} ne da idemo do blagajne i uđemo odmah, ne, uvek su bile rasprodate. Bilo je veliko interesovanje.

Kulturni život ispunila su i ova kulturno-umetnička društva koja su postojala u gradu, svih naroda, narodnosti, kako su se tada zvale, a ja sam bila član udruženja "Agimi" paralelno sa pozorištem, i njihovi koncerti su s vremena na vreme, ne baš često, bili su sasvim dobri, uspešni, pa čak je i iskustvo u tom društvu za mene bilo veliko iskustvo. Jer ako se danas može putovati i ljudi imaju priliku, ljudi u to vreme, mi u tom uzrastu nismo imali puno mogućnosti od roditelja da negde puno putujemo. I imala sam sreću da sam sa 15, 16 godina otišla u Nemačku sa udruženjem "Agimi", na primer. Bila je vrlo lepa stvar, što su grad Prizren i grad Bingen bili pobratimljeni, ta tradicija traje i danas.

Oni, naime, imaju taj "Bingen fest" jer su imali saradnju sa prizrenskim "Progresom", odnosno proizvođačima vina iz Kruše, Velike Kruše, a takođe i sa Orahovcem. Dakle, prvi put sam avionom letela kao 16-godišnjakinja, u to vreme je to bila retkost i neuobičajeno. Isto putovanje smo ponovili još jednom posle dve godine, i sa udruženjem "Agimi" bila sam na festivalima u Turskoj, Italiji i u

mnogim drugim mestima u Jugoslaviji. Bili smo i učesnici Olimpijade u Sarajevu, ja sam vodila koncert udruženja. Pozvani smo na Olimpijske igre 1984. I ako danas govorimo o amaterskim aktivnostima, znači nisu nam platili, tada je to bilo na višem nivou, jer onoliko koliko smo dali udruženju, dobrovoljno, besplatno, bez naknade, isto smo dobili nešto od tog udruženja jer smo puno putovali, a to su nagrade koje amater ima sa svih ovih festivala.

Što se tiče pozorišta, ako se vratim u amatersko pozorište, nisam mogla da ih nagradim ničim, jer tadašnji SIZ za kulturu ili budžet opštine nisu mogli da im priušte ni jedno piće za vreme proba. Bila im je želja da učestvuju na festivalu, da negde putuju. Svima je bilo posebno zadovoljstvo, jer su bili mladi i njihovi roditelji nisu imali mogućnosti, nisu svi roditelji mogli da vode decu negde, da vide drugo mesto. I to je bilo to zadovoljstvo ili nagrada koju su dobili, i naravno da su nagrađeni diplomom, nečim, nekom zahvalnicom za ulogu koju su tamo imali, i to im je bilo zadovoljstvo.

Tako sam ja u Prizrenu radila od 1972. do 1992. godine, kada je počelo otpuštanje albanskih radnika. Mislim, udarac je bio posebno na intelektualce i naravno da sam bila jedna od onih koji nisu potpisali taj bezvredni dokument Republike Srbije, da nju prihvatam kao svoju državu. Tako je formulisano u jednoj maloj brošuri {opisuje rukama letak} koji nije imao ni potpis ni pečat, ni bilo šta drugo. I ja sam rekla: "Ne potpisujem jer ga ne priznajem, ne znam ko mi ga je poslao". Ali sledilo je, naravno otkaz, sledećeg dana. Ali i sa pretnjama ranije kao radnik da nisam poslušna, ne dolazim na vreme na probe, na posao, i druge beskorisne stvari.

Samo su hteli da me oteraju odatle. Ne samo mene, već i neke druge kolege koji takođe nisu potpisali taj, taj dokument. Dakle, pritisak koji smo uvek imali, a posebno posle demonstracija '81. Albancima uopšte nije bilo lako ni u jednoj oblasti u kojoj smo delovali, uvek su nas gledali drugačije. Uvek s preprekama, ali mi kao Albanci imali smo moralnu obavezu i svoju profesionalnu obavezu da pružimo ono što je moguće za nas, jer ovo je bila naša zemlja i želeli smo da idemo dalje, ali da zaboravimo, da ostavimo nešto generacijama i da rade što korektnije, sa najvećom iskrenošću. Iako, često nismo bili nagrađeni onoliko koliko smo zaslužili, odnosno ni plate nisu bile tolike, ali takva su bila vremena.

Naravno i danas vidim mnoge prepreke, posebno u kulturi, nema puno podrške, vidim entuzijazam i želju mladih ljudi koji me oduševljavaju predanošću i idejama koje imaju. Naročito u Prizrenu se događa čudo sa samom činjenicom da se bioskop spasio od velikog pritiska. Sada pratim razne programe koji se dešavaju u "Bistrici", naročito "Dokufest" kada je taj festival, koji je divan, ali i "Bistrica", to jest, vraća svoj šarm i moramo raditi u tom pravcu da se odaberu vrlo dobri meritorni filmovi. Da bi se ta publika vratila, postepeno da se izgradi još jedna publika mladih svih uzrasta, naravno, da ovaj grad malo bolje funkcioniše, jer je Prizren postao turistički grad veoma popularan među posetiocima koji dolaze puno.

Ali treba učiniti nešto više u kulturnom aspektu, moraju se dogoditi lepe stvari, jer imamo različita okruženja u kojima mogu da se izvode predstave i čak kamerni orkestar, i neki solista, neki... i slikari da

budu prisutni na ulicama, na primer. Nešto što privlači više čak i ono što bi posetioci voleli. S tim u vezi, "Dokufest" je napravio vrlo veliki korak, što je vrlo lepa stvar koja se dogodila. Ovaj festival pratim od početka njegovog postojanja, iako ja ne živim ovde sve vreme. Ali tokom leta takođe dođem i pratim ovaj festival. Ali samo jedan žanr nije dovoljan. Mislim, ovaj grad mora da funkcioniše tokom cele godine i mora se misliti da svakog meseca ili u roku od nekoliko meseci nekoliko puta dešavaju različite stvari, različiti koncerti, različite predstave.

[Ovde se prekida intervju]

Otvoreno skoro... međunarodno... tokom cele godine, sa različitim žanrovima ne samo... pričam o, mislim i pozorišta i, i predstave različitih žanrova, čak i balet i pantomima ili bilo šta drugo što se može dogoditi.

Ares Športa: Želim da vam se zahvalim na intervjuu, verujem da se vaš rad nastavlja.

Ljuljeta Ćeku: Ne znam (smeši se) {sklapa ruka}

Ares Športa: Bilo je mnogo lepo iskustvo, i jedno putovanje kroz vreme, predstavila si nam nekih dobrih 20 godina u detaljima. Dala puno ideja.

Ljuljeta Ćeku: Ja sam imala još puno toga... {diže ruke}

Ares Športa: Hteli smo da nastavimo sa onim kad se desilo otpuštanje s posla, ali smo nekako završili taj deo intervjua.

Ljuljeta Ćeku: Da.